

Kitabu cha Ayubu

Kikao cha 26: Mungu katika Kitabu cha Ayubu

Na John Walton

Huyu ni Dk. John Walton na mafundisho yake juu ya Kitabu cha Ayubu. Hiki ni kipindi cha 26, Mungu katika Kitabu cha Ayubu.

Utangulizi: Tabia ya Mungu Yenye Kutiliwa Mashaka? [00:22-2:06]

Kwa hivyo, sasa tunapata somo la kupendeza sana. Je, tunamwonaje Mungu katika Kitabu cha Ayubu? Unajua, unapoanza kuiangalia, haionekani kuwa nzuri sana. Ndiyo, na tena, akiona mambo kwa namna ya njia ya kawaida ya kusoma ya kawaida, anaonekana kulazimika kuuliza Shetani anafanya nini. Anacheza na maisha ya mtu. Anaharibu Ayubu bila sababu kwa kukubali kwake mwenyewe, kutia ndani kuiangamiza familia yake. Anapuuza maombi ya mara kwa mara ya Ayubu kwa ajili ya maelezo fulani ya mashtaka ambayo yalileta kumwangusha. Anamtisha Ayubu kwa usemi unaodhaniwa kuwa "Mimi ni Mungu, na wewe siye". Anamwambia jinsi alivyofanya viumbe viwili vya nguvu za hadithi na siri. Je, hayo yote yanahusu nini? Anamrudishia ustawi wake bila maelezo wala utetezi. Wow, kweli? Huyu ndiye Mungu tunayemwabudu. Ni rahisi kuelewa kwamba wasomaji wa kitabu wanapambana na picha ya Mungu. Inaonekana karibu kuchekesha ikiwa haikuwa ya kuumiza sana. Je, huu ni ufunuo wa Mungu juu yake mwenyewe? Je, tunachukuaje miongozo hii ambayo inaonekana kuisha kwa maafa?

Kinachoteremsha Kitabu juu ya Mwenyezi Mungu [2:06-3:14]

Nadhani inabidi tueleze tena utafutaji wetu hapa. Badala ya, je, huu ni ufunuo wa Mungu juu yake mwenyewe, hebu tujiulize, kitabu hiki kinafunua nini kuhusu Mungu? Ningependekeza kwamba tunapomfikiria Mungu katika Kitabu cha Ayubu, inabidi tuanze na wazo kwamba yeye, pia, ni mhusika kama vile Ayubu na marafiki zake na mke wake walivyo wahusika. Kama vile Behemothi na Leviathan ni wahusika. Wao ni wahusika, na Mungu ni mhusika ambaye ameundwa kimatamshi katika fasihi. Mwandishi wa kitabu ametengeneza tabia ya Mungu.

Kurudia Maswali ya Awali kuhusu Mungu [3:14-7:08]

Sasa kwa kuzingatia sifa zinazoonekana kuwa mbaya ambazo tumezitaja, tuzipitie tena. Je, Mungu anahitaji kufahamishwa kuhusu shughuli za Mshindani? Hapana. Kitabu hicho kinamtolea mawazo ya kawaida kuhusu jinsi baraza la kimbingu linavyofanya kazi ili kuanzisha mazungumzo katika tukio la mbinguni. Hivi ndivyo biashara inavyoendelea. Yehova anasawiriwa na sifa za kifasihi. Anaonyeshwa kama mtu wa kifalme ambaye hupokea ripoti kutoka kwa watendaji ambao wamekabidhiwa majukumu. Yehova anatimiza jukumu hilo. Ni motifu ya kifasihi. Hatuhitaji kuamini kwamba Mungu hufanya kazi hivyo. Hata kama ungefanya hivyo, hakutakuwa na sababu ya kuamini kwamba swali lake linaonyesha kutojua kwake. Swali lake linalenga tu kupokea ripoti na kuibua majibu. Inaweka hali hiyo. Ina dhima ya kifasihi.

Je, Mungu anajihusisha katika kupigana na shetani? Hapana, kwenye akaunti nyingi, tumejadili baadhi yao tayari. Hii haitoi ufunuo kuhusu jinsi Mungu anavyofanya kazi. Jukumu la kifasihi lililochezwa na hili, liite dau, ingawa sijui kwamba ni hivyo, ni kudhihirisha tangu mwanzo kwamba mateso ya Ayubu si matokeo ya jambo lolote alilofanya. Huo ndio msingi. Inaweka mazingira ambayo yatatokea kwenye kitabu. Swali ni sehemu muhimu: Je, Ayubu anamtumikia Mungu bure? Mengine yote yamewekwa, mpangilio wa fasihi, ili suala hilo liweze kutibiwa.

Je, ni lazima Mungu ajue motisha za Ayubu ni zipi hasa? Ninamaanisha, je, kitabu hiki kilichopanuliwa ili kugundua motisha za Ayubu? Je, Mungu hajui? Je, anahitaji kujua? Hapana, hana haja ya kujua. Swali linalotatuliwa kwa wasomaji si kwamba, je, mtu mwadilifu zaidi atawahi kujulikana, atadumisha uadilifu wake wakati ulimwengu unaposambaratika? Andiko hilo linatoa majibu kwa maswali yetu, si kwa uhakika wa Mungu. Mungu hana uhakika kuhusu Ayubu. Wasomaji hawana faida kwa kuambiwa kwamba Mungu anajua motisha za Ayubu ni nini na kwamba ni safi kwa sababu sio Ayubu ambaye ndiye wasiwasi wetu mkuu. Kama wasomaji, tunachunguza, au tunaongozwa katika uchunguzi wa jinsi haki ya Mungu inavyoingiliana na uzoefu na hali

zetu. Kitabu kinahusika na kile tunachohitaji kugundua, sio kile ambacho Mungu anahitaji kugundua. Tena, mandhari ya mbinguni ni kifaa cha kifasihi cha kuweka maswali katika mwendo.

Kazi kama Mchezo [7:08-8:08]

Je, Mungu anamjali Ayubu? Je, tunapaswa kudokeza utunzaji wa jamaa wa Mungu kwa Ayubu kutokana na swali lake, "Je! umemwona mtumishi wangu Ayubu?" Naam, hatuwezi kuamua hisia za Mungu kuhusu Ayubu kutoka kwa utangulizi wake wa mazungumzo kuhusu Ayubu. Kila kitu katika tukio mbinguni ni muundo wa kifasihi, kifaa, hali iliyoundwa kuweka tukio kihalisi. Wahusika wanatakiwa kuzingatiwa kama wahusika katika tamthilia. Sipendekezi kuwa Ayubu imeundwa kama mchezo wa kuigiza au uwasilishaji wa kuigiza, lakini hivyo ndivyo tunapaswa kufikiria kuhusu wahusika. Wanaundwa na masimulizi, na matendo yao yanatimiza madhumuni ya simulizi.

Sifa Zilizokithiri: Mungu Hawezi Kuzuilika [8:08-12:17]

Je, Mungu hamjali Ayubu anapoanzisha uharibifu wake? Hapana, hatuwezi kuamua hilo. Mazingira ya fasihi hushikilia tathmini zote kama hizi. Je, Mungu anawaangamiza watoto wa Ayubu kwa jeuri? Hakuna sababu ya kumwona Mungu kuwa asiyejali maisha ya wanadamu ili tu kueleza jambo fulani.

Mateso yaliyokithiri ya Ayubu yanaonyeshwa kwa kusadikisha kuwa uadilifu na ustawi wake uliokithiri. Uliokithiri ni muhimu kwa mazungumzo kufanyika. Hakuna chini ya hasara ya jumla ambayo inaweza kutoa mambo muhimu kwa mafundisho ya hekima ambayo ni lengo. Ikiwa Ayubu alipoteza mali yake tu na sio familia yake, haungeweza kuzungumza juu ya suala hilo. Ikiwa Ayubu angepoteza tu mali yake na familia yake na si afya yake, mazungumzo hayangefaulu. Ungesema kila wakati, sawa, hajapoteza kila kitu. Unajua, familia yake ilikuwa muhimu zaidi kuliko afya yake. Kwa hiyo, alipoteza tu afya yake au mali yake. Kweli, angalau ana familia. Lakini hapana, ili mazungumzo haya yatokee, lazima apoteze yote.

Hii ni aina ile ile ya kufikiri tunayotumia tunapokutana na mifano ya Yesu, ambayo huchunguza masuala ya kweli kwa kujenga hali zinazochanganya uhalisia na mambo

yaliyotiwa chumvi sana na yasiyoaminika. Extremes basi hutoa moja ya ishara tosha kwamba tunashughulika na ujenzi wa fasihi.

Je, Mungu anapuuza bila huruma maombi ya Ayubu? Kweli, ni kweli kwamba Mungu hajibu. Lakini kitabu hicho na mafundisho yake yangeyumba vibaya ikiwa Ayubu angefaulu kumvuta Mungu katika kesi. Kisha Mungu hawezi kuvumilia maombi kama hayo haimfanyi kuwa asiye na moyo; inaonyesha kuwa hiyo sio njia ya suluhu.

Ujumbe wa kitabu hicho unakusudia kufikisha ujumbe huo haupatikani na Mungu kutoa maelezo. Na kwa hiyo, bila shaka, Mungu anakataa majaribio ya Ayubu ya kumvuta atoe maelezo. Kutoa maelezo kungeharibu ujumbe wa kitabu hicho. Mkao wa Mungu basi hauna uhusiano wowote na iwapo anaitikia kihisia kwa Ayubu. Hilo si suala lililo hatarini.

Je, Mungu anamtisha Ayubu ili anyamaze? Vema, katika hotuba za Yahweh, bila shaka anaonyeshwa kama mwenye kutisha kwa sababu, hata hivyo, yeye si tame; hajafugwa. Lakini je, mwandishi ana nia ya msomaji kushikwa na ujinga? Kinatofautiana kabisa na kitabu cha Zaburi, ambamo Mungu anaweza kufikiwa na mahangaiko ya kila namna. Mkao huu wa Yahweh ni muhimu kama njia ya kifasihi badala ya mwisho wa kitheolojia. Jambo kuu si kwamba Mungu hawezi kufikiwa. Jambo ni kwamba yeye hawezi kupunguzwa.

Ayubu Anafanana na Mifano ya Yesu [12:17-15:12]

Tumetumia mfano wa mifano ya Yesu. Wacha tuangalie wanandoa ili kutoa hoja hapa. Ukiangalia mfano wa wafanyakazi na mishahara yao katika Mathayo 20, Mungu anaonyeshwa kama mwenye shamba. Hatungeweza kudhani kwamba Mungu anafanya kazi hivi. Malipo ya mishahara hayana uhusiano wa moja kwa moja na jinsi watu wanavyotendewa mbinguni. Mshahara uleule unaotolewa kwa wale waliofanya kazi saa ya mwisho tu ni kutia chumvi kimakusudi ili kuonyesha jambo ambalo mfano huo unazungumzia. Hatuwezi kufikia hitimisho kuhusu jinsi Mungu anatenda kupitia mfano huo.

Katika Luka 16, tuna mfano wa meneja mwerevu. Jibu la bwana kwa wasimamizi wake, akiomba kibali, lisitumike kudokeza kwamba Mungu anataka sisi tujipatie kibali naye kwa njia iyo hiyo. Tabia ya Mungu haifunuliwi kama mtendaji mwerevu. Lakini hilo ndilo jukumu la kifasihi alilopewa katika mfano huo.

Mtumishi asiye na huruma katika Mathayo 18:21 hadi 35 anamalizia kwa kusema, “Hivi ndivyo Baba yangu wa mbinguni atakavyomtendea kila mmoja wenu. Hata hivyo, tunaona kwamba bwana-mkubwa anamkabidhi mtumishi huyo ili ateswe mpaka aweze kulipa. Tunaweza kutambua tofauti ndogo kati ya ujumbe wa mfano na asili ya Mungu. Na hatimaye, mfano wa ombi la usiku sana, Luka 11 mistari ya tano hadi ya nane. Mhusika anayemwakilisha Mungu anasitasita kusaidia na anahitaji kuzuiliwa katika vitendo na kusumbua kwa yule anayehitaji. Huo ungekuwa taswira iliyokithiri ya Mungu ili kutoa hoja. Katika haya yote, je, tunatumia habari hiyo kutoka kwa mfano huo kukusanya wasifu wa jinsi Mungu alivyo? Tunaelewa kwamba uhakika wa mfano huo ni mahali pengine.

Vivyo hivyo, Mungu ni mhusika katika Kitabu cha Ayubu. Kama vile yeye ni mhusika katika mifano, ni muhimu kuchunguza kile ambacho mwandishi hufanya na mhusika. Hilo ni muhimu zaidi kuliko vile mhusika anavyofanya. Ujumbe wa kitabu hicho hauhusiani na utendaji wa Mungu bali katika habari inayotolewa kuhusu mipango, makusudi, na sera za Mungu.

Ujumbe kuhusu Mungu katika Kitabu cha Ayubu [15:12-16:21]

Njia za Mungu ni ngumu zaidi kuliko watu wanavyoweza kufikiria. Hawawezi kupunguzwa kwa equation rahisi. Tunachojifunza kuhusu Mungu ni kwamba hahitaji kuthibitishwa na sisi. Hawajibiki kwetu. Kwa hekima yake, ameumba ulimwengu jinsi alivyoona inafaa, na tunaitumainia hekima hiyo. Kwa hiyo tunapaswa kuthibitisha kwamba njia za Mungu ndizo njia bora zaidi. Haya ndiyo mambo yanayotoka katika kitabu, kama inavyotufundisha kuhusu Mungu. Inatupasa tuwe waangalifu tusije tukachota habari kutoka katika sehemu zisizo sahihi za kitabu ambazo zinaweza

kutengeneza picha potovu ya Mungu. Hiyo sasa itatuongoza kujaribu kuelewa theolojia ya kitabu cha Ayubu, na hiyo itakuwa sehemu yetu inayofuata.

Huyu ni Dk. John Walton na mafundisho yake juu ya Kitabu cha Ayubu. Hiki ni kipindi cha 26, Mungu katika Kitabu cha Ayubu. [16:21]